

drade utanläsning, då skulle lärarne här för straffas såsom för embetsfel.

Hr biskopen tyckte vidare, att det låg en motsägelse deruti, att jag ville borttaga katekesutanläsningen, men på samma gång yrkade — hvilket jag med fullt allvar och af innersta hjerta gör — att barnen skulle lära sig psalmer och bibelspråk och Luthers lilla katekes utantill. Jag tror, att denna motsägelse skall vara lätt löst, om man erinrar sig, att psalmverser, derest de väljas riktigt, och bibelspråk utan undantag hafva en förmåga, som alla »utvecklingar» eller förklaringar af katekesen, vare sig de äro långa eller korta, helt och hållet sakna, en förmåga att värma hjertat, lyfta sinnet och böja viljan, tre verkningar, som aldrig någon »katekesutveckling» kan åstadkomma, då den gifver endast torra, dogmatiska begreppsbestämningar, som de arma barnen, på den utvecklingsgrad de hafva, icke förmå att under några förhållanden fatta.

Men hvarför fordrar jag då äfven, att Luthers lilla katekes skall läsas utantill? Jo, därför att Luther hade en förmåga att skriva sin katekes så, som ingen det kan i våra dagar. Der slår oss med bländande glans till mötes det friska troslovet hos Luther. Dertill har hans katekes denna underbara förmåga, att icke blott hos barnen, utan ännu i ålderdomens dagar, såsom jag nyss nämde, värma hjertat, lyfta sinnet och böja viljan. Eller tror hr biskopen, att det finnes katekeskrifvare i våra dagar, som kunna åstadkomma något sådant, som t. ex. hafva mod att midt under »utvecklingen» inlägga en brinnande bön: »det gif oss, käre himmelske fader» och »derifrån bevara oss käre himmelske fader». Läs sin lilla katekes, hr biskop, en gång till, och hr biskopen skall få se, om den har samma verkan på hr biskopen som dessa oändliga »katekesutvecklingar»!

Man har här angifvit mig, såsom skulle jag vilja utrota kristendomen för barnen. Mina herrar, veten I då icke, att det finnes mångfaldiga skolor i vårt land, ehuru de äro enskilda och icke statens, der katekesen icke läses? Jag har icke hört, att derifrån utgå några hedningar!

Hr biskop Rundgren omnämde, att i Göteborgs stift skulle det stå så bra till, emedan den Schartuanska riktningen, som fordrade katekesutanläsning, der gjort sig gällande. Emellertid har jag hört berättas — jag lemna derhän, om det är sant — att det knappast finnes något ställe i hela vårt land, der religiösa slitningar nått en sådan utveckling som just i Göteborgs stads samhälle.

Då friherre Rappe förklarade, att katekesen skulle vara så »kär» för vårt folk, och att jag skulle stå alldeles ensam om min åsigt, kan det ju icke skada, att jag nu till sist begagnar tillfället att upplysa friherre Rappe derom, att jag i dag på morgonen fick ett bref från en person, som verkligen visat sig ega förmåga att tänka och att tänka djupt och omfattande öfver samhälle, kyrka och skola, och han skrifer till mig sålunda: »Har du någon ut-

sigt att få igenom din motion om katekesläsningen? Låt dem i alla händelser höra litet ur svenska hjertans djup, när saken kommer före. En af de kraftigaste befordrarna af den tilltagande religiösa likgiltigheten hos det uppväxande släktet är denna förvända och leda ingifvande katekesutanläsning.» Friherre Rappe torde här af finna, att jag har åtminstone en lekman, som håller med mig.

Ehuru jag icke förut gjort det, faller det af sig sjelft, att jag yrkar bifall till motionen, fastän jag nyss börde den opinionsstorm till höger, som icke bådär godt för utgången. Tillika vill jag tillägga, att jag icke ämnar begära votering.

Hr O. B. Olsson: Då en talare i min närhet förklarade, att han såsom lekman ville uttala sig emot den ifrågavarande motionen, och då jag liksom han icke är någon fackman i detta hänseende, skall också jag be att i korthet få uttala mig rörande föreliggande motion. Jag kan icke i likhet med honom yrka afslag å denna och bifall till utskottets förslag, utan jag delar fullkomligt de åsikter i denna fråga, som af motionären hafva blifvit uttalade, och jag är, åtminstone för min del, fullkomligt öfvertygad derom, att den katekesutanläsning, som i våra skolor existerar, verkligen i de flesta fall är både själlös och tidsödande, ty den drifves, så vidt jag känner, till ett öfvermått, och detta till följd deraf, att presterskapet i allmänhet fordrar denna katekesutanläsning i en mycket vidsträcktare grad; än hvad egentliga meningen nu mera är med den samma.

Jag skulle dessutom vilja svara på åtskilligt, som har blifvit sagdt i denna fråga, men som tiden är så långt framskriden, är det kanske icke rätt af mig att upptaga herrarnes tid. Likväl skulle jag vilja nämna något mot biskop Rundgren i det hänseendet, att han, så vidt jag hörde rätt, skattade Göteborgs stift så särdeles lyckligt till följd deraf, att Schartauismen der vore så rådande, till följd hvaraf inga kolportörer hade fått uppträda i detta stift. Jag vet icke, om detta skulle kunna vara så särdeles lyckligt med afseende på kristendomen, ty der icke presten utöfvar sin skyldighet med hänsyn till sitt embete och själavården, der är det naturligtvis särdeles väl, om dit komma friskare viljor, som nitälska för Guds rikes utbredande och så medelst förkunna Herrans ord med lif och värme, de må kallas kolportörer eller hvad som helst.

En talare, den andre i ordningen under öfverläggningen af denna fråga, uttalade den meningen, att om någon vågar yttra sig rörande hvad riksdagen har beslutat, detta skulle innebära en hotelse. Detta är ingalunda meningen. Jag har visserligen vid ett och annat tillfälle vågat åberopa riksdagens åtgöranden i sådana fall, som hafva rört frågor, hvilka här varit före, men det har visst icke varit min mening att uttala detta såsom någon hotelse, och jag hoppas, att man, utan att sålunda misstänkas, skall våga uttala, hvad

riksdagens beslut har varit i frågor, som förut af den samma blifvit behandlade och som i mer eller mindre mån beröra här förekommande frågor.

Emellertid skall jag icke uppehålla tiden längre, utan ber att få yrka afslag å utskottets förslag och bifall till motionen i ämnet.

Med 38 röster mot 7 blef derpå motionen af kyrkomötet afslagen.

Literatur.

Folkskolans nya räknebok i fyra kurser, uppställda efter normalplanen, af J. A. Karlsson, folkskollärare. Tredje genomsedda och tillökade upplagan. Med förord af dr C. G. Aström, folkskoleinspektör. Köping, M. Barkéns förlagsbokhandel, 1883. Pris: 40 öre.

Vid jmförelse med föregående upplaga, som af oss anmälades nästlidet år, finner man, att denna lärobok undergått rätt betydliga förändringar i god riktning. Mest i ögonen fallande är den fullständiga omskapningen i typografiskt afseende, antagligen en följd deraf, att den numera utgifves af annan förläggare.

Den rikhaltiga exempelsamlingen är omvexlande och lärorik. Innehållet synes mest beröra förhållanden på landsbygden, hvadan boken torde vara mest lämpad för landsortens skolor.

Äfven om åtskilliga smärre brister särskildt i formelt afseende förefinnas, och arbetet sålunda ej fullt kan motsvara vår tids högt uppdrifna fordringar, intager det dock bland läroböcker i ämnet ett framstående rum, hvadan det härmed till det bästa rekommenderas. — m.

Tafvelräkningsexempel för småskolor, folkskolor och nybegynnare i allmänhet, utgifna af Albrekt Segerstedt, seminarieadjunkt. Första häftet. Hela tal (folkskolans minimikurs). Omarbetad enligt normalplanen. Hjalmar Kinbergs förlagsexpedition. Stockholm 1883. Pris: 15 öre.

Med undantag af några få tillägg är detta lilla häfte ett aftryck ur sju upplagan af författarens tidigare utgifna »Räknekurs för småskolor, folkskolor och nybegynnare». Det utgör sålunda en jmförelsevis god exempelsamling. Att de abstrakta exemplen öfverallt stälts före de konkreta, är dock säkert ej den allra bästa anordningen.

Vid en närmare granskning påträffar man rätt ofta oegentligheter med afseende på såväl innehåll som form, inkonsekvenser i framställningssättet äfvensom förbiseende af de praktiska förutsättningarna, t. ex. »Hvad utgör hela folkmängden på jorden, om» etc. — »Janne hade 19 öre och köpte en penna för 12 öre; huru mycket fick han tillbaka?» — »Då åskan slår ned, ser man blixten i samma ögonblick, som åskslaget inträffar, men dundret» etc.

Den typografiska utstyrseln är medelmättig, anordningen i facit opraktisk. Emellertid bör man hafva grundad förhoppning, att författaren vid en blifvande upplaga ej skall lemna tillfället obegagnadt att i

N:r

såväl
sätt tiHandl
korta
öfnin
för
son,
Förh
25 öBok
blad
af en
ningsv
nya u
ännu
medel
arbete
den sj
kanhä
vara
nensSås
beskri
tion t
som
inledn
nan
kunna
vandli
ninger
teckni
etc.att de
Att
metod
visar,
dylikt
barne
lärobö
turstilEn så
kalis
gifva
FlodKoral
kyrk
jemt
Linc
PrisMa
literat
utgifv
rit sa
sänge
föra
nog,
stycke
sjung
måste
laste
M. I
sätt
skolan
prakt
afsed
genor
på d
sig, l
ken i
sedt.
dogör
sjelfv

